

— Eugenia Constantinescu, „Interiorul casei țărănești din zona Muscel”;

— Valentina Popa, „Interiorul locuinței țărănești din zona Gorj”.

Invitații prezenți la deschiderea muzeului, atît specialiștii, cît și publicul larg, au salutat cu căl-

dură deschiderea acestui nou muzeu în aer liber, au avut cuvinte de laudă pentru tot ce s-a realizat și și-au exprimat unanim convingerea că ceea ce s-a realizat trebuie continuat cu toată încrederea și cu toată graba.

V. NOVAC

„COSTUMUL POPULAR ROMÂNESC”

Valorificîndu-și din nou colecțiile din unități și depozite, Muzeul satului a deschis în luna august o expoziție, dedicată costumului popular românesc.

Folosindu-se criterii geografice și artistice, s-a urmărit exemplificarea tuturor zonelor etnografice importante ale țării. Într-o înșiruire de horă, în atitudini de joc sau de lucru, costumele sînt montate pe panouri, sugerînd o mișcare neîntreruptă, o continuitate tradițională.

Dacă „economia” mijloacelor de expunere — dictată de motive financiare — supără (fundalul din scînduri, nici cel puțin natur ci de culoare galbenă urită, ca și rogojinile — mai potrivite pentru obiecte de lemn sau fier și mai puțin pentru delicatețea țesăturilor), frumusețea și — uneori — originalitatea costumelor alege răscumpără din plin carența semnalată. Nu s-a vitregit niciun ținut, fiecare se poate mindri cu creații de mare rafinament în croi, ornamente, cromatică etc., cu elemente distincte dar purtînd marca indelebilă a apartenenței etnice române.

Pe lîngă zonele cunoscute, cercetările muzeului au acoperit unele „pete albe”, achiziționîndu-se piese remarcabile, din Cîmpia Dunării, Dobrogea, Banat, Oltenia etc.: costume din Buriashi — zona Vlașca, din jud. Rm. Sărat, giubele de aba cu aplicații colorate, din Ilfov — Teleorman, de tipuri distincte, costume din Dobrogea — românesc, lipo-

venesc, macedonean, bulgăresc — piese rare, achiziționate în 1954 iar astăzi imposibil de găsit pe teren, un splendid costum din zona Romani cu catrință cu „păpuși”, un costum bărbătesc de Vrancea de mare frumusețe și distincție, costume de copii din Maramureș, prea puțin prezente în expoziții din păcate.

Un total deserviciu aduc acestei expoziții, atît de reușită prin selecția costumelor, etichetele, incomplete și inexacte: generalizarea cronologică — secolul XIX, atribuirea costumelor pe județe după noua împărțire teritorial-administrativă și nu după zona originară, care a dat uneori și numele unui anume tip de port — vezi de ex. costum de Vlașca, trecut la jud. Ilfov, costum de Muscel la Argeș, zona Romani la Dolj etc.; se pot menționa și satele, acolo unde se cunosc — cazul la foarte multe din noile achiziții ale muzeului. Muzeul satului fiind vizitat de numeroși turiști străini, e de datoria sa ca, cel puțin la expoziții, să traducă textul etichetelor în una-două limbi străine sau să tipărească mici pliante — cataloage ale expozitelor.

Sînt cîteva deziderate muzeografice, care pot fi ușor aplicate, sporind calitățile manifestărilor expoziționale.

V. BUȘILĂ

EXPOZIȚIA „PORTUL POPULAR DIN JUDEȚUL OLT”

Eforturile pentru organizarea expoziției consacrată existenței de 600 de ani a orașului Slatina au pus piatra de temelie nu numai secției de etnografie a muzeului din Slatina, dar și unei susținute activități muzeale desfășurate de colectivul de muzeografi din acea localitate.

Ideea realizării unei colecții, generată de această primă manifestare prin care în 1968 se afirma acum pe plan local creația artistică populară a zonelor etnografice din județul Olt, s-a materializat într-o bine documentată expoziție de bază a muzeului, deschisă în 1970, precum și în cîteva expoziții temporare cu teme speciale, în suita cărora se înscrie și prezentarea portului popular din județul Olt.

Organizată într-un local din centrul orașului, expoziția de față este rodul unor susținute cercetări soldate cu realizarea — prin achiziții în teren — a unei interesante și valoroase colecții de

artă populară. Riguros selecționat, materialul etnografic al colecției s-a dovedit reprezentativ și ilustrativ pentru această parte a țării. Sporind tezaurul valorilor noastre naționale, el va înfățișa generațiilor viitoare puterea creatoare a poporului nostru din această parte a Olteniei.

Într-un spațiu relativ restrîns, se prezintă vizitatorilor o selecție de costume femeiești și bărbătești, grupate astfel încît, pe de o parte să evidențieze caracterele specifice zonei, iar pe de altă parte, să permită perceperea diferențelor în cadrul acestora, diferențe din care unele vădesc legăturile comunelor din județ cu cele ale zonelor și județelor limitrofe — Argeș, Vîlcea, Dolj, Teleorman.

În prim plan sînt grupate costumele ce exprimă unitatea stilistică a portului din nordul județului Olt cu cel din Vîlcea și chiar Argeș, remarcabil mai ales în tehnica de ornamentare a catrințelor din comunele Vitomirești, Curtișoara, Prisaca.

Costum femeiesc din comuna Vădăstrița, zona romaniți.

Costum bărbătesc din comuna Curtisoara, zona Olt.

Costumele din Vădăstrița, Vădastra, Brastavăț, Ianca se încadrează tipului specific ce gravitează spre valea Dunării, către zonele Dolj, Teleorman.

Expoziția ne permite să sesizăm variantele ornamentale locale ale mai multor categorii de piese și totodată să reținem nota proprie originală a zonei. Astfel, unele unicate deosebit de interesante, datorită motivelor, în special cele care includ în compozițiile ornamentale varietatea unor elemente figurative — antropomorfe, zoomorfe, avimorfe — ce alternează liniar în dungi divers proporționate, conturează caracterul specific al ornamenticii catrințelor. Principiul decorativ al compozițiilor, cu motivele astfel dozate încât să se releve unele elemente față de altele, este evident în „*pragul il mare*” (denumire locală atribuită dungilor celor mai late din cadrul celor cu ornamente, plasate în partea inferioară a catrințelor), al „*zăvelcilor*”,

„boscelelor” — notă specifică conferită creațiilor acestui gen.

Prezența unor centre de joacă se afirmă de asemenea într-o varietate ornamentală și chiar cu o pregnantă varietate de realizare tehnică a decorului, fără să iasă din cadrele tipologice și stilului decorativ local. Completind costumele femeiești și bărbătești, sau prezentate ca piese separate, cojoacele se lasă admirate din plin, permițând prin analiza detaliilor lor, în special a celor ornamentale, precizarea nu numai a centrelor de proveniență — Dăbuleni, Vișina, Vilcele, dar și recunoașterea personalității creatorului însuși.

Hainele de dimie — sumanele, giubelele, de fapt la fel ca și celelalte categorii pun problema delimitării și mai precis a localizării variantelor sale tipologice.

Expunerea degajată atît a costumelor, cît și a pieselor de port separate, și mai ales gruparea lor bine gîndită contribuie în special la formarea unei juste imagini asupra portului tradițional al județului Olt, și în general la elucidarea multor probleme ale portului oltenesc din zonele sus amintite.

Cu reală satisfacție înregistrăm expoziția de port popular de la Slatina ca un rezultat pozitiv

al activității colectivului muzeului, materializată atît în substanțiala creștere a unei frumoase colecții de artă populară cît și în manifestările cultural-educative, de organizare de expoziții, care se bucură de aprecierea nu numai a vizitatorilor locali, a specialiștilor, ci și a multor oaspeți străini.

I. FORMAGIU

SIMPOZIONUL ION ȘTEFUREAC 1871 — 1971

La inițiativa conducerii Muzeului lemnului din Cîmpulung-Moldovenesc a fost organizat, cu prilejul aniversării a 100 de ani de la nașterea prof. Ion Ștefureac, un simpozion în care a fost relevată activitatea de pionierat a etnografului bucovinean, ale cărui realizări și colecție au stat la baza înființării muzeului din acest oraș.

Această manifestare științifică culturală care și-a desfășurat lucrările în ziua de 6 iunie 1971 a cuprins două părți: 1) vizitarea muzeului sub conducerea prof. Marcel Zahariciuc, directorul acestui așezămînt cultural cîmpulungean și 2) sesiunea științifică de comunicări închinată evocării prof. Ion Ștefureac. Cu acest prilej au fost făcute următoarele prezentări legate de realizările sale etnografice, muzeistice, cultural-sociale, corespondență etc.: „Ion Ștefureac, pro memoria” — în care prof. dr. Romulus Vulcănescu, șeful secției de etnografie din Institutul de etnografie și folclor din București, a insistat asupra talentului său creator și organizator în etnografie și muzeologie, fiind apreciate ca unice în acest domeniu carnetele sale de teren pe baza cărora a fost întocmit albumul său de artă populară din Bucovina — realizare de o rară valoare în etnografia românească; prof. Marcel Zahariciuc, subliniind opera de pionierat în etnografia zonei Cîmpulungului Moldovenesc a prof. Ion Ștefureac, evocă totodată împlinirea, în acest an, a 35 de ani de activitate a muzeului cîmpulungean; prof. Elena Găină, de la muzeul din localitate, a expus argumentat principalele momente din viața și activitatea competentă și pasionată în etnografie a lui Ion Ștefureac; prof. Alexandru Pleșca de la Muzeul județean Botoșani relevă prietenia frățească în creația artistică și activitatea social-culturală națională, sub ocupația străină, dintre etnograful Ion Ștefureac și pictorul Ion Pișlea, ambii participînd prin realizările lor științifice-artistice mult apreciate și premiate, la expoziția din 1906 de la București; prof. Grațian Jucan de la Liceul „Dragoș Vodă” din Cîmpulung în „Cuvinte despre Ion Ștefureac”, prezintă unele noi spicuiuri și mărturisiri despre Ion Ștefureac, legate de preocupările sale în etnografie, insistînd totodată asupra relațiilor dintre etnograful bucovinean cu erudiți oameni de știință și cultură ai timpului ca N. Iorga, O. Tăslăuanu, G. Rotică

ș.a., care au cunoscut preocupările lui Ion Ștefureac și au vizitat colecția sa; prof. I. V. Goraș (București) relevă din unele notițe (trimise ocazional) corespondența dintre Ion Ștefureac și Gheorghe Tofan

(născut la Bilca-Rădăuți, comună în care învățătorul Ion Ștefureac și-a făcut între anii 1893—1897 începuturile în etnografie și muzeologie); unele momente din viața și preocupările științifice ale